

ת"פ 65500/03/17 - פרקליטות מחוז תל אביב מיסוי וכלכלה נגד ראיד חאג' יחיא, חאלד תמימי, הר הזיתים שירותי רפואה בע"מ, קידס רפואה ויעוץ מדעי בע"מ

בית משפט השלום בירושלים

ת"פ 65500-03-17 פרקליטות מחוז תל אביב מיסוי וכלכלה נ' חאג' יחיא ואח'
תיק חיצוני: מספר תיק חיצוני

בפני המאשימה	כבוד השופט ירון מינטקביץ פרקליטות מחוז תל אביב מיסוי וכלכלה ע"י עו"ד אילן רוטבין
נגד הנאשמים	1. ראיד חאג' יחיא ע"י עוה"ד עמית בר טוב ודוד קמחין 2. חאלד תמימי ע"י עוה"ד ניר ישראל וסימון חדד 3. הר הזיתים שירותי רפואה בע"מ ע"י עוה"ד עמית בר טוב ודוד קמחין 4. קידס רפואה ויעוץ מדעי בע"מ ע"י עוה"ד עמית בר טוב ודוד קמחין

החלטה

רקע דיוני

נגד הנאשמים הוגש כתב אישום המייחס להם עבירות שונות על פקודת מס הכנסה וחוק מס ערך מוסף, וזו תמציתו:

בין השנים 2003 ועד 2010 ניהלו נאשמים מס' 1 ו- 2 שלוש מרפאות: נאשמות מס' 3 ו- 4 ומרפאה נוספת בשם עתיד ע.ש.ר. עתיד שירותי רפואה ויעוץ בע"מ (להלן: **חברת עשר**), אותה ניהלו יחד עם אדם בשם אברהם סיבוני (להלן: **סיבוני**). במסגרת פעילותן של המרפאות אותן ניהלו הנאשמים, הן סיפקו שירותים לקופת חולים מאוחדת (להלן: **מאוחדת**).

במהלך התקופה הרלוונטית, סיבוני קיבל ממאוחדת תשלומים בעבור צירוף מבוטחים חדשים, למרות שהדבר אסור על פי החוק, והעביר חלק מהתשלומים לנאשמים.

במהלך השנים 2007-2010 כללו נאשמים מס' 1 ו- 2 בספריהן של נאשמות מס' 3 ו- 4 חשבוניות פיקטיביות, של חברות אשר לא ביצעו מולן על עסקאות אמת, בסכום כולל של כ- 1.6 מליון ש"ח (ללא מע"מ), אשר סכום המע"מ הנובע מהן הוא כ- 260,000 ש"ח.

במהלך השנים 2008-2010 כלל נאשם מס' 1 בספריה של חברת עשר חשבוניות פיקטיביות, של חברות אשר לא ביצעו מולן על עסקאות אמת, בסכום כולל של כ- 1.2 מליון ש"ח (ללא מע"מ), אשר סכום המע"מ הנובע מהן הוא כ-

הנאשמים ניכו שלא כדין את המע"מ הגלום בחשבוניות הפיקטיביות אותן כללו בספריהם וכן ערכו את דו"חותיהם למס הכנסה, תוך שכללו בהם שלא כדין הוצאות אותן בפועל לא הוציאו, בהסתמך על אותן החשבוניות.

האישום המיוחס לנאשמים נכלל תחילה בת"פ 66313-12-15, שם הוגש לבית המשפט המחוזי בתל אביב כתב אישום נגד 21 נאשמים: 11 אנשים ו- 10 חברות, אשר עסק בפרשיה נרחבת בהרבה, שעיקרה העברת מבוטחים מקופות חולים שונות אל קופת חולים מאוחדת שלא כדין ובעבור סכומי כסף ניכרים, ועבירות מס הנלוות לכך. בהחלטה מיום 16.1.17 הופרד עניינם של הנאשמים שלפני ושני נאשמים נוספים מהתיק המקורי. נקבע, כי עניינם של הנאשמים שלפני מצומצם בהרבה מאשר הפרשיה הרחבה, והותרתם באותו התיק עלולה לפגוע בהגנתם.

הבקשה

לפני בקשות מקדמיות של הנאשמים לביטול כתב האישום מטעמים שונים, ולחלופין לתיקונו. לנוכח ריבוי הטענות, אסקור כל טענה ואכריע בה בנפרד:

א. צירוף עובדות ועדים לא רלוונטיים לאישום

המאשימה כללה בסעיפים 2-3 לכתב האישום עובדות הנוגעות למעשיו של סיבוני והאופן בו קיבל סכומי כסף שונים מקופת חולים מאוחדת ובסעיפים 11-12 התיחסה להעברת סכומי כסף מסיבוני לנאשמים.

הנאשמים מבקשים למחוק סעיפים אלו מכתב האישום בטענה כי אינם רלוונטיים, שכן לא יוחסה להם כל עבירה בעקבות סעיפים אלו. נטען, כי המאשימה כללה את הסעיפים האמורים בכתב האישום על מנת לעקוף את החלטת בית המשפט המחוזי בדבר הפרדת משפטם של הנאשמים מהפרשיה הרחבה יותר. עוד נטען, כי נכללו בכתב האישום עדים רבים, אשר אינם רלוונטיים לאישום.

מעיון בכתב האישום לא כי האופן בו קיבל סיבוני סכומי כסף שונים מקופת חולים מאוחדת, רלוונטי לעניינם של הנאשמים: כתב האישום מיחס לנאשמים עבירות מס הנוגעות לשימוש בחשבוניות פיקטיביות, ואין כל טענה כי הנאשמים היו שותפים לעבירות המיוחסות לסיבוני במסגרת כתב האישום שהוגש נגדו. משכך, מורה על מחיקת סעיפים 2-3 מכתב האישום.

בכל הנוגע לרשימת עדי התביעה: המאשימה תודיע מיהם העדים שהיו נחוצים להוכחת האמור בסעיפים 2-3 לכתב האישום ועדים אלו ימחקו. לגבי יתר העדים, הרלוונטיות שלהם תוכרע באופן פרטני, ככל שישמע התיק ויתקיים דיון לפי סע' 144. אך מובן הוא, כי בית המשפט לא יאפשר להשמיע עדים אשר עדותם אינה רלוונטית להליך (ר' סעיף 1 לפקודת הראיות).

ב. פערים בין כתב החשדות לכתב האישום

לטענת הנאשמים, קיימים פערים בין כתב החשדות, שנשלח לנאשמים קודם לשימוע, ובין כתב האישום ומבקשים להוסיף לכתב האישום פרטים אשר נכללו בכתב החשדות ולמחוק מתוכו פרטים אשר לא נכללו בו.

לא מצאתי ממש בטענה. כתב החשדות, כשמו, מפרט את החשדות כלפי הנאשמים, במידת הפירוט הנצרכת להליך שימוע. אין מדובר בכתב אישום (אשר גם אותו רשאית המאשימה לשנות בטרם השיבו הנאשמים לאישום) ולא בהתחייבות של המאשימה שלא לייחס לנאשמים מעבר לאמור בו. פשיטא, כי ככל שמוגש כתב אישום, המאשימה רשאית להוסיף על כתב החשדות או לגרוע ממנו, בין היתר לאור דברים העולים בהליך השימוע.

אכיפה בררנית

נטען, כי קיימים מעורבים אחרים אשר חלקם דומה לזה של הנאשמים, אשר נגדם לא ננקטו הליכים.

המאשימה השיבה, כי לגבי חלק מהמעורבים העיריכה כי עצמת הראיות נגדם אינה מספיקה, ולגבי מעורבים אחרים נמנעה מהגשת אישום בשל שיקולי עניין לציבור, ובכלל זה הצורך כי ישמשו עדי תביעה בפרשה.

ככל שהמאשימה ראתה פער בעצמת הראיות בין הנאשמים לבין מעורבים אחרים, הרי שמדובר בהבחנה תקפה. חובתה של המאשימה היא להגיש אישום רק כנגד מי שקיים נגדו מסד ראייתי ברור שהרי אין לצפות כי מטעמי שוויון יוגשו כתבי אישום נגד מעורבים אשר המאשימה עצמה אינה סבורה כי עצמת הראיות נגדם מספקת (ר' למשל ע"פ 6328/12, פולדי פרץ, פסקה 3 לחוות דעתו של כב' הנשיא גרוניס וע"פ 11-04-15757, גרינוולד, פסקה 44). בשלב זה, בטרם נפרסה המסכת הראייתית במלואה, לא ניתן לקבוע כי שיקולי המאשימה היו פסולים או כי העריכה את הראיות באופן לא סביר.

דברים דומים יאמרו ביחס להמנעות מהגשת כתב אישום בשל שיקולי עניין לציבור, ובכלל זה הצורך להעיד מעורבים אחרים.

מעבר לכך אומר, כי גם אם יתברר במהלך שמיעת התיק, כי היה מקום להעמיד לדין מעורבים נוספים, אין תוצאת הדבר ביטולו של כתב האישום, וניתן לרפא את התקלה באמצעים חריפים פחות (ר' למשל ע"פ 15-07-22071, חזוני).

אכן, כאשר קיומו של הליך עומד בסתירה חריפה לעקרונות של צדק והגינות, דינו להיות מבוטל, אך לשם כך על ההגנה לעמוד בנטל משמעותי יותר מאשר להצביע על קיומו של מעורב נוסף שניתן היה לכללו בכתב האישום, ויש לבסס קיומו של מניע פסול שעמד ביסוד התנהלות המאשימה (ר' למשל בג"צ 6396/96, זקין נ' ראש עיריית באר שבע).

שיהוי בהגשת כתב האישום

המעשים המיוחסים לנאשמים בוצעו בשנים 2007-2010. חרף זאת, כתב האישום המקורי נגד כל המעורבים בפרשת הוגש בסוף שנת 2015 ולאחר הפרדת משפטם של הנאשמים הוגש כתב אישום נגדם בתחילת שנת 2017.

לשיטת ב"כ הנאשמים מדובר בשיהוי המצדיק בטלות האישום. המאשימה השיבה, כי מדובר בפרשיה רחבת היקף, ועל כן החקירה וגיבוש כתב האישום ארכו זמן רב מהרצוי, אך לא במידה שמביאה לבטלות.

אכן, יש להצטער על כך שכתב האישום הוגש למעלה מחמש שנים לאחר שבוצעו העבירות. עם זאת, למרבה הצער אין מדובר בפרק זמן חריג, כאשר מדובר בתיקים רחבי היקף. עיון בכתב האישום אשר הוגש בנוגע לפרשיה כולה מלמד כי אכן מדובר בפרשיה רחבת היקף, אשר ניתן לקבל הטענה כי מיצוי החקירה וגיבוש כתב אישום ארכו זמן ניכר.

לפיכך לא ראיתי כי השיהוי בהגשת האישום מצדיק את ביטולו, וניתן לתת לעניין זה ביטוי בדרכים קיצוניות פחות.

יחוס אחריות פלילית ישירה ונגזרת

כתב האישום מיחס לנאשמים 1 ו- 2 אחריות פלילית ישירה לעבירות אשר בוצעו על ידי נאשמות מס' 3 ו- 4 וכן אחריות נגזרת, הנובעת מתפקידם כמנהלי החברות, מכח סעיפים 119 לחוק מע"מ ו- 224 לפקודת מס הכנסה.

לשיטת הנאשמים מדובר בטיעון עובדתי חלופי פסול ועל המאשימה לבחור בדרך המקלה עם הנאשמים ולזנוח את הדרך השניה. המאשימה השיבה, כי היא מייחסת לנאשמים אחריות פלילית בשני מישורים - הן כמבצעים ישירים של העבירות והן מכח אחריותם כמנהלים, ועל הנאשמים להתגונן בפני שתי החלופות.

סעיפים 119 לחוק מע"מ ו- 224 לפקודת מס הכנסה מקימים חזקה, כי מנהל פעיל בעסק נושא באחריות פלילית לעבירות שעבר העסק, ועל המנהל לסתור את החזקה, גם אם לא הוכחה אשמתו בראיות ישירות. ר' למשל ע"פ 26/97, לקס נ' מדינת ישראל. משכך, אין מדובר בטיעון עובדתי חלופי, אלא בטיעון משפטי משלים. לא ראיתי מניעה לייחס לנאשמים אחריות ישירה לעבירות, ככל שיש לכך ביסוס ראייתי, ולצד זאת לעשות שימוש בחזקה, ככל שלא תוכח אחריותם הישירה, ועל הנאשמים להיות ערוכים להתמודד עם שתי החלופות.

פגם בכתב האישום

אחת מהוראות החיקוק המיוחסות לנאשמים היא עבירה על סע' 220(2) לפקודת מס הכנסה. לצידה של הוראה זו נכתב כי המעשה המיוחס לנאשמים הוא השמטת הכנסה מדו"ח, למרות שלפי לשון החוק סעיף זה עניינו הוא מסירת ידיעה או אמרה כוזבת. המאשימה הבהירה כי מדובר בטעות סופר, והכוונה היא אכן למסירת ידיעה כוזבת.

לפיכך מורה על תיקון כתב האישום על פי ההבהרה.

חקירה מגמתית

הנאשמים טענו, כי החקירה היתה מגמתית ולא הוגנת, נפלו בה מחדלים ופגמים ומטרת החוקרים היתה לבסס כתב אישום תוך התעלמות מראיות מזכות. בשלב דיוני זה, בטרם נשמעו ראיות, לא ניתן להכריע בטענה, שכן יש לבססה בראיות.

סיכום

מורה על תיקון כתב האישום, בדרך של מחיקת סעיפים 2 ו- 3. המאשימה תודיע מיהם העדים שהיו אמורים לבסס את האמור בסעיפים אלו, וגם הם ימחקו מכתב האישום.

מורה על תיקון כתב האישום באופן שבהוראות החיקוק המיוחסות לנאשמים, לצד סעיף 220(2) יכתב כי מדובר בעבירה של מסירת ידיעה או אמרה כוזבת, במקום השמטת הכנסה מדו"ח.

דוחה את יתר הטענות המקדמיות.

ניתנה היום, י' כסלו תשע"ח, 28 נובמבר 2017, בהעדר
הצדדים.